

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovesno odprtje državnega zbora.

Na Dunaji 9. okt. [Izv. dop.]

Na tisoče radovednih gledalcev je stalo po dvoriščih cesarskega dvora in po bližnjih ulicah, ko so od 10. ure dopoldne naprej se začeli dovažati poslanci in drugi dostojanstveniki, ter povabljeni gostje na cesarski dvor. Predsobe pred kronovo dvorano so bile kmalu tako napolnjene, da se je komaj dalo pozneje došlim priti na svoje prostore. Ob 1/2 12. uri se je odprla kronova dvorana, vstopili so udje gospodske zbornice pod vodstvom svojega predsednika grofa Trautmannsdorfa in knezov Čartoryskega in Schönburga, ter so se postavili na levo stran od prestola. Za njim so se gnetili v dvorano poslanci poslaniške zbornice in se postavili na desno. Po sredi pak je ostal prazen, pa zelo omejen prostor za prehod cesarja in njegovega spremstva. Tacega števila poslancev se ni bilo pri nobeni enaki slovesnosti, prišlo jih je več ko 300 od poslaniške in več ko 50 od gospodske zbornice.

Tu so se blištele vsakojake drage uniforme, kardinalske in škofove obleke, največ pa jih je se ve da bilo v črnem fraku. Poljaki so prišli v dragoceni narodni obleki, Čehi večidel v fraku, le izjemoma v čamari.

Na galerijah pa je bilo vse polno gledalcev iz najvišjih aristokratskih krogov, gospe in gospodje, diplomatje itd.

Točno ob 12. uri da se znamenje, da pride cesar iz svojih notranjih sob. Po navadnem ceremonijelu so naprej šli ministri v polni uniformi po dva in dva skupaj, potem druge dvorske šarže, nadvojvode in naposled cesar v maršalski uniformi. Ko stopi cesar v dvorano, zagrmé „hoch-, slava- in živio“-klici. Ministri stopijo na desno, nadvojvode na levo, cesar pa gre odkrit do cesarskega prestola, na kate-

rega se vsede in se pokrije. Minister Taffelstopi k njemu ter mu podá rokopis prestolnega govora. Cesar bere sedeč govor z jasnimi po celej dvorani donečim glasom. S početka so poslanci tiho poslušali, a ko je govor začel navajati razne predloge, katere bode vlada predložila zboru, slišalo se je skoraj pri vsakem odstavku živahno odobrenje. Ko se potem cesar z radostjo spominja udanosti vseh svojih narodov in izreče, da bode Avstrija vedno zaščitnica vseh v njej zjedinjenih narodov in dežel, in da se vsem mora enaka pravica priznati, zagrmeli so navdušeni „hoch- in slava“-klici. Po končanem govoru so se klici entuzijastično ponavljali, cesar je ostal, se odkril in vidno ginjen nekaj časa stal pred prestolom, predno je po prejšnjem ceremonijelu spet zapustil dvorano, spremljan z neprenehljivimi klici: „hoch! slava! at žije! živio!“

Prestolni govor.

„Čestita gospóda obeh hiš državnega zbora! Ob početku nove dóbe ustavnega delovanja Vas srčno pozdravljam. Velikim zadovoljstvom vidim vas denes zbrane okolo Svojega prestola. Ker so tedaj tudi poslanci mojega ljubljene kraljestva Češkega polnoštevno polje skupnega obravnavanja nastopili, slušajoč Moj klic, ne kratač svoje pravno preverjenje in ne gledé na različnost svojih nazorov, je storjen s tem važen korak do óne splošne sprave in do sporazumljenja, katero je bilo zmirom smoter Mojih želj, in Jaz trdno zaupam, da se bode z vsestransko zmernostjo in vzajemnim spoštovanjem pravice v vaših posvetovanjih posrečilo, ta smoter, katerega se je držati zmirom trdno v interesu državne moči, v resnici tudi doseči, in tako osigurati ustavi jednako radostno priznanje

vseh narodov. Vázne in mnogobrojne so zadáče, katere vam bode reševati. Uže v kratkem se boste pečali z nárti zakonov, tičočih se brambovstva náše države. Pri posvetovanju teh predlog vas bode vodila patrijotična misel, da je v lastnej móči najzanesljivejše jamstvo miru, ki zagotavlja prebivalstvu sad pridobitnega truda, in da more država zmirom z vso težo svoje polne veljave vstopiti, ako zahtevajo dogodjaji branitev njenih interesov. Obseg drugega zakonovega náčrta, s katerim se boste imeli baviti, je oboljšanje prihodkov invalidom, oskrbljevanje pomoči potrebnih vdov in sirot pred sovražnikom padlih, potem podpiranje pomoči potrebnih rodbin k vojakom poklicanih ob slučaji mobiliziranja z uvedenjem v brambenem zakonu uže omenjene vojaške takse. Uprava Bosne in Hercegovine zahteva zakonodajnih náredb, o katerih se boste soglasno z ogerskim državnim zborom posvetovali. Moja vlada se bode neprenehoma trudila, da bode jednako skrbno gojila duševne in gmotne interese vseh narodov v cesarstvu. Prizadevanje, da se doseže ravnotežje v državnem gospodarstvu, se bode najprej raztezalo na ono štedenje, ki se strinja z obstoječimi náredbami in obsegalo tudi vojni budget, kolikor je to mogoče z ozirom na moč in sigurnost države. Pogoji zdatnemu znižanju državnih troškov je to, da se uvede cenejša uprava v posamnih oddelkih javne službe, o čemer sem naročil Svojej vladi, da stavi primerne predloge. Pokritje primanjkljaja, ki se bode razvidel iz državnega proračuna, mora se zgoditi s pomnoženjem dohodkov, ne da bi se uporabljal državni kredit niti oškodovala produktivna moč prebivalstva. Pripadajoči predlogi bodo predmet vašemu najskrbnejšemu posvetovanju. Ker v prejšnjih

Listek.

Beseda v Mozirji.

„Bo pa zopet opisoval na dolgo in široko prav navadno čitalniško veselico!“ tako čujem godrnjati naše kritikarje, katerim se precej ježi koža, če le vidijo od daleč opis te ali one besede čitalniške.

Ker pa ona beseda, o katerej mislim pisati, nij bila čisto navadna, barem za me ne, ker jaz nijsem vaju besed, jo bom le opisal tako po strani.

Bil sem ravno nekako srečno zvršil prvo leto pravoslovja leta 1863, pa nijsem prav vedel, kam bi se podal o vakancah ubijati čas, ker doma mi je bil moj stari zapodil neko prav neotesano poleno pod noge, ko sem bil prišel pogledat, če še stoji lipa pred rojstno hišo, kakor je stala tedaj, ko so mi vsi domači

hiteli prijazno nasproti, kadar se je izpod brega prikazal moj cilinder.

Ker doma nij bilo čisto varno za moj telesni blagor, sem ga šel iskat tam gor na pram Celji in pa v Laški trg, kjer sem našel dobrih ljudi, ki so mi radi dajali jesti in pa kvartir, znajoči menda za moje reve in nádlóge, ter poznavši mojo mizerijo, in ki so bili tako delikatni, da mi nijso dali očutiti, da živim — zastonj.

Ravno takrat, ko se je tako godilo z menoj, sta imela služiti novi maši moja znanca in prijatelja, sedaj uže oba župnika Iv. Ev. Lipold in Fr. Pirkovič v Mozirji.

Celjski čitalničarji in pa žavski rodoljubi so aranžirali izlet v Mozirje v svrhu, da priredijo po končanej primiciji slavnostno besedo. G. Ivan Žuža me je našel in pobral v Laškem trgu, ter me je odpeljal seboj v Žavec; tukaj so se delale priprave za izlet in jaz sem si

kar naložil skrb za zastavo trobojnico slovensko — prav veliko. Posrečilo se mi je zares, da sem prišel do ene prav orjaške.

Brez zastave, sem si mislil, pa uže ne grem nikamor, ker sem držal, da takisto brez efekta nij voziti se k narodnej svečanosti, ampak nekaj efekta mora biti uže pri vožnji.

Ko so dopoldne Celjani z dr. Kočevarjem na čelu prispeli v Žavec, sem se postiral sè svojo zastavo na prva kola zraven kočijaža.

Ne smem pozabiti povedati, da nijsem tisti dan obedoval nikjer; to se je tako naključilo bilo, ko sem imel opravka okolo svoje narodne zastave, pa me menda nij bil nihče povabil k obedu ali kaj. Pa en obed sim ali tam, še misliti nijsem imel časa na take vsakdanje reči v svojej navdušenosti.

Lepo in veselo smo se vozili po savinjske dolini, menda je bilo do 12 kočij, a jaz sem sedel na prvem za pevce opredeljenem

sesijah večkrat pričeta reforma direktnega davkovstva se dosle še nij sklenila, to bode Moja vlada z uporabljevanjem obsežnega prvotnega dela, nasvetovala nove predloge, in jaz upam, da se bode državnemu zboru posrečilo, da naposled vendar izvede óno oboljšanje našega davkovskega sistema, ki je tako nujno potrebno v interesu pravične razdelitve davkov. Svojo posebno skrb obrača Moja vlada na sredstva za povzdigo domačega dela. Pri obravnavah zaradi obnovljenja trgovinskih pogodb, ki bodo kmalu potekle, bode treba na to misliti, da se odvrne opasnost, ki bi našej produkciji, našej trgovini in našemu prometu zbog gospodarstvenega in colninskega zakonodajstva inozemstva mogla škoditi. Dogovarjanja, ki so se vršila v zadnjem času, podajajo veselo nado na ugodno urejenje (Dobro!) prometnih in trgovinskih razmer z nemškim cesarstvom. Pričakovati je, da se bode naša trgovina trajno oživila s tem, da se bodo nove pokrajine sprejele k colnej zvezi in ustanovile zaloge v Trstu za domače izdelke. Razvoj naših železnic in potrebno olajšanje s sistemom državnega jamstva zvezanih bremen bode uporabilo vašo pozornost v polnej meri. Zidanje Arlbergske železnice, ki bolj in bolj važna postaje (Dobro!), je odvisno od dogovarjanj, katera skrbi Moja vlada hitro dokončati, da vam predloži takoj obsežne predloge. Zakon, kateri boste sklepali o načelnih določbah glede skupljanja zemljišč, bode dal deželnim zborom priliko, da bodo pospeševali gospodarstvu potrebno arondiranje zemljišč. (Dobro!) Revizija obrtniških zakonov z ozirom na pridobljena izkustva, odkar se je izdal obrtniški red, meri na pospeševanje obrtniških interesov, posebno z okrepljenjem malih obrtnikov (Dobro!) in času primernim urejenjem razmere mejónimi, ki delo oddajajo, in pomožnimi jim delavci. Zakona načrt za olajšanje in v nekoliko odpravljenju davka posojilnicam (Dobro!) bode pospeševal obrti in kmetijstvu potrebno razvijanje teh zavodov. Mnogokrat se je čula želja, da bi se v okom prišlo nepoštenemu dejanju pri posojilih in odpravilo prisilno legalizovanje tabularnih pisem o stvaréh manjše vrednosti. Moja vlada bode o tem storila predloge, katere vam bode pretresavati. Uže pred leti pričeta reforma gledé civilnega postopnika in materijalnega kazenskega prava se bode nadaljevala z novimi načrti zakonov, in jaz pričakujem od vas končnega sklepa tega truda polnega, a nujno potrebnega legislatornega dela. Oboljšanje stanja

nižjega duhovenstva, kojega narastaj ne zadostuje več potrebščinam, je stvar resne skrbi Moje vlade. Predlogi o tem se vam bodo kmalu predložili. Ker je zadnja sesija državnega zbora dalje trajala in, zaradi volitev novih poslancev vánj, nij bilo moč deželnih zborov sklicati še pred početkom te državnozbornske sesije. Želeti pa je, da se sestanki državnega zbora, delegacij in deželnih zborov redovito vrsté, da bode vsem tem zastopom zagotovljeno izpolnjevanje njihovih zadač, kar bode pa samo mogoče s požrtvovanjem in modrim vporabljevanjem časa. (Dobro!) Zadovoljstvom konstatiram nekajene neprenehljivo dobre razmere z vsemi državami. Berlinska pogodba je v svojih bitstvenih določbah izvedena. Vmarširanje v okraj Novi pazar se je na podlogi tega dogovora in v prijaznem sporazumljenji s porto dovršilo. Naloga Moje vladi bode, da bode svojo polno pozornost obračala zdaj omogočenemu trajnemu gojenju in razvijanju naših gospodarskih razmer z iztokom. Čestita gospoda obéh hiš državnega zbora! Mnogi dokazi zveste ljubezni in udanosti Mojih narodov za Mene in Mojo hišo, kakor tudi zmirom glasnejši klici iz sredine prebivalstva po vzdržanji složnosti, v kateri so skozi stoletja Moji narodi mej soboj živeli, so Mojemu srcu dobro déi. (Dobro!) Te izjave so Moje poročstvo, da se boste tudi vi, navdihnjeni istim duhom složnosti in zmernosti, sporazumeli na polji ustavnega delovanja v mirni in neprenehljivi razvoju občne blagosti. Avstrija bode, zvesta svojemu zgodovinskemu poklicu, zavetje pravicam svojih dežel in narodov (Dobro!) v njihovej neločljivi in enotnej skupnosti, stalno bivališče pravice in prave svobode. (Dobro!) Tedaj pa pričnite, gospoda Moja, z božjo pomočjo svoja posvetovanja."

Govor je učinil najboljši vtis, tako da celo ustavoverci so morali pritrditi, da je v njem izražen jako praktični program delovanja državnega zbora. Moralna zmaga je na strani ministerstva, in mnogi dvomljivi poslanci bodo zdaj stopili na njegovo stran. Ustavoverci, kar je zagrizenih, se še vedno okolo lové, in do denes némajo še nobenega kluba konstituiranega.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 10. oktobra.

V včerajšnji seji državnega zbora se je prečital protest čeških državnih poslancev, ki se v posnetku glasi: „V trenutku, ko sto-

pimo v zbor državnih poslancev, moramo izjaviti, da s tem korakom se ne odrečemo svojega pravnega stališča, in mi se držimo še zmirom svojih pravic in državnopravnega položnja češkega kraljestva in češke krone. Mi solimo, da je najnaravnejša podloga in neobhodno potreben pogoj vsemu ustavnemu rešutju, da se vse pravice vseh kraljestev in deželá jednako čuvajo. V trenutku, ko zahteva klic narodov in položenje cesarstva mir in spravo, stopimo vsled pozvanja našega cesarja in kralja na tla parlamentarnih institucij."

To „izjavo“, katero je zložil baže grof Clam-Martinic, sta uže pred otvorenjem državnega zbora izročila dr. Rieger in grof Clam-Martinic. Cesar ju je prav milostljivo sprejel in dejal, da je on naklonjen češkemu narodu. Dunajske novine so do denes o tem čisto molčale, kar spričuje njih razburjenost.

V seji kluba Poljakov 7. t. m. se je sklenilo, da morajo tudi Poljaki stopiti v dotiko in zvezo s češkim klubom in s klubom pravne stranke v državnem zboru. Kar moremo iz zvitega in nedoločnega poročila seje kluba Poljakov posneti, katero prinašajo dunajske novine, je to, da se je v tej seji poudarjalo posebno in ločeno stališče poljskega kluba, da pak bodo s stalnim komiteom avtonomistiške stranke dogovarjali se ob prilikah z odborom poljskega kluba, v katerem je tudi pet udov; poljski klub da bode v ta odbor volil še dva namestnika. Vsekako bil bi tedaj stalni komitet avtonomistiške stranke dovršen in v njem sedé, da še enkrat ponavljamo, sledeči poslanci: pet udov češkega kluba: dr. Rieger, dr. Šrom, grof H. Clam-Martinic, dr. Trojan in Zeithammer; pet udov pravne stranke: grof Hohenwart, Klaič, Lienbacher, knez Alois Lichtenstein in baron Ign. Giovanelli; pet udov poljskega kluba: dr. vitez Groholski, knez J. Czartoryski, dr. Dunajevski, dr. Smolka in baron Baum.

„Ustavoverna“ stranka nij še svojih klubov konstituirala. Naredili so nekateri „ustavoverci“ nekov program za osnovanje nekakega „kluba liberalcev“; ti zdaj ude skupaj bobnajo.

V ogerskem državnem zboru je dné 8. t. m. ministerski predsednik Tisza poročal, da bode treba magjarskemu prebivalstvu pomagati, da se ne prične lakota. Kmetom se mora dati brzo semena, da se tej nesreči v okom pride. Tedaj Magjarom preti najhujša nesreča: lakota. In da so stvari jako opasne, dokazuje to, da je ministerski predsednik dolžnega se čutil, državni zbor magjarski na to opozarjati.

Vnanje države.

Kneza Gorčakova angleški in nemški listi (mej poslednjimi tudi fevdalna „Kreuzzeitung“) na vsak način hoté „uničiti“. Zdjaj so si izmislili novo fabulo, pišóci, da Gorčakov uže néma čisto nobenega upliva na vnanjo politiko nego da jo vodi car sam. Ker je namreč knez uže dalje časa v toplicah na Nem-

četveroprežnem vozu v svojej surki zraven kočijaža in zastava je vihrala nad menoj kaj veselo in ponosno. Ko smo dospeli do Mozirja, so uže možnarji pokali in pa godci so stali ob cesti in orila se je narodna himna: „Naprej zastava slave!“ — To vem, da še nikdar poprej nijsem toliko držal do sebe, kakor v tem svečanem momentu, ko sem videl in znal, da se vse mozirske oči, moške in ženske, upirajo v me in mojo zastavo.

Ko so gosti poskakali in zlezli z vozov, sem tudi jaz sè svojo zastavo marširal do Lipoldove hiše in veselil sem se, ko sem gledal v duhu, kako bom tolažil svoj želodec, kateri je uže precej vibarno stavljaj požrešne svoje zahteve.

Nekako čudno se mi je zdelo, prišedšemu v sobo, da nij bilo nič kaj pečenja in potic na mizah, pa sem mislil: moramo se malo oddahniti, potem še le bo, kar bo.

Ranjki gospodar Jože Lipold, Bog mu daj večno luč, je stopil prvi na govorniški oder, pozdravil je z lepimi besedami vse pridošle goste, a podjedno je proklamiral, da se je njegova privatna hiša ravnokar spremenila v javno, da je tukaj, kjer je bila še popolne in vse te dni Lipoldova soba, sedaj na večer čitalnična dvorana.

Tako je govoril prvi govornik oni večer, ali govor njegov me nij preveč navdušil, ampak bilo mi je pri srcu in pri duši kakor človeku, ki pride v gostilno s praznim žepom in brez denarjev.

Pri vsem tem se je beseda redno vršila, pevci in govorniki so se čredili, no jaz sem ostal nekako hladen, nijsem aplavdiral niti „živio!“ kričal.

Po končanem oficijalnem delu besede so se starci posedali in vsak je dobil za večerjo kar je hotel in kolikor je hotel jesti in piti,

a mladež z muziko je odšla v spodnje prostore — plesat.

Jaz sem en čas gledal, kaj bi storil, in ker se še takrat nijsem štel k starim, sem odšel lepo počasi za mladino v spodnje prostore, in tam sem začel vrteti lepe Mozirčanke in Žavčanke v krogu, kakor povodnji mož v Ljubljani, o katerem govori Valvazor, da je odplaval v Savo z Alenčico. Ali jaz nijsem odpeljal nobene Mozirčanke niti Žavčanke v Savinjo, ampak držal sem se štirih sten Lipoldove hiše, kakor pijanec plota, in plesal sem po sobi okolo, dokler mi nij počilo oglavje na novejši šagrenastej hrvatskejši čizmi povprek tako, da se je pokazala bela nogovica iz špranje.

To je bila za me velika nesreča, ker čizem nijsem imel drugih razen teh, a denarjev tudi ne, ker, ko bi bil teh imel, ne bi bil tukaj doli tako strastno plesal, ampak gori v čitalniški dvorani mej starimi bi bil kosti

škem, in ga na carskem dvoru namestuje njegov pristav, za to sklepajo omenjeni časniki, da je stari, mogočni kancelar kot politik „živ pokopan“! Pri tem so pozabili, kar so poročali, nij še davno tega, da namreč ruski poslaniki na raznih evropskih dvorih drug za drugim pohajajo Gorčakova v toplicah, mu poročajo in ž njim posvetujejo se. Po zdanjih poročilih bi človek mislil, da menda hodijo moža — kropit!

Poročali smo uže, da bodo **Črnogorci** zasedli Plavo in Gusinje ob izviru Lima. Albanci pa se baje pripravljajo na boj in nehejo odstopiti tega ozemlja, katero bodo morali hrabri sokoli črnogorski se silo zasesti.

Vojevoda Württembergski je 8. dan t. m. prišel v Cetinje, kjer je bil z 21. strelji sprejet. Knez Nikola ga je sprejel pri vходу palače prestolnega naslednika.

Turška vlada je začela štediti! Kakor „P. C.“ poroča iz Carigrada, je porta sklenila vsa poslaniška mesta pri velevlastih razpustiti in nadomestiti jih z navadnimi odposlanci.

Na **Francoskem** vzbujati dve vprašanji ljudstvo: Ferryjev načrt učnega zakona in pa popolno amnestiranje izgnancev. Ferryjev šolski zakon Francozje odločno zahtevajo; gledé amnestiranja pak se je vnel novinarski boj mej „Rép. Franç.“, organom Gambettovim, ki zahteva, da se vsi francoski izgnanci pomilosté, in vladnimi novinami, ki ostro pišejo zoper to misel in kar pravijo, da se popolno amnestiranje pod Grévyjevo vlado ne bode izvršilo.

Volitve za deželni zbor **pruski** so dokončane. Liberalna stranka je popolnoma pobita, zgubila je celih **86** sedežev, katere so dobili konservativci. Vsega vkupe so si prborili konservativci 90 sedežev. Konservativci v pruskem deželnem zboru se bodo zdaj zbirali s centrom, in liberalci so pahnjeni potem v prav neznatno opozicijo.

Iz Londona se poroča 8. t. m.: Iz Kabula nij nobenih vestij. Telegraf so domači afganistanski rodovi pretrgali.

Dopisi.

Iz Brežke okolice 4. oktobra [Izv. dop.] Ako se podaš proti vinogradom, te uže na potu mnogo vozov sreča, kateri so z gosti, povabljenimi v branje, ali pa z ljudmi vinogradnikov natlačeni, in na obrazih se jim bere, da so dobre volje in imajo gotovo upanje, ki se bode njihovim grlom in želodcem črez nekaj trenutkov posebnó dobro uresničilo. Ko dalje korakaš, tudi zaslišiš iz vinogradov pokanje možnarjev in živioklice in petje odmeva mej griči, tako da tudi tebe nekako veselje obide. Ko pa do vinogradov priromaš, te uže jeden ali drugi posestnik vinograda vabi, da se malo pri njem oddahneš. Miza s purami, kapuni in drugimi jedili prenapoljena,

obiral in pa govore bi bil poslušal navdušene. — Ali v tej sitnej situaciji tudi nijsem zgubil glave, ampak v hipu sem bil gori v kuhinji in poprosil sem neko žensko za iglo in črni konec. To sem dobil brez težave, pa sem si lepo sešil — za silo — čizmo, ter preden je prešlo četvrt ure, sem uže vodil četvorko tako navdušeno in opreznó, kakor da bi pisal prav lep feljtonček za „Slovenski Narod“.

Da sem rajši poprosil kuharico za kos kruha ali pa za puranovo bedro, bi bil bolj storil, nego da sem jo prosil za iglo in konec, pa kaj sem hotel, nikakor nijsem mogel spraviti iz ust praktičnih besedic: „praesta quae sumus!“

Tako sem zopet plesal neumorno do jutra, in ko je solnce prisvetilo črez okna, sem teral zadnjo kadriljo tako dolgo, dokler so godci odpovedali pokorščino, rekši: „dosta je!“

Ko je bilo vse gotovo v Mozirji (Julius

dobro staro vino, mošt in grozdje — to te v veselej družbi, katere nikjer ne pogrešaš, hitro okrepča, in če si le nekoliko muzikaličen, bodeš po preteku kake dobre pol ure tudi uže začel društvu s svojim basom pomagati.

Ker mi pa prostor ne dopusti razlagati, kako se pri tej priliki vse razveseljuje, in kako se mnogovrstne muhaste šale uganjajo, hočem samo o letini opomniti. Lepa, gorka jesen, tople noči in zadnji dež so bili vinogradom na veliko korist. Vinski mošt je jako sladak, in reči smemo, da uže več let nijsmo tako dobre kapljice pridelali. Nabralo se ne bo povsodi toliko, kolikor preteklo leto, pa vendar več kot prejšnja leta, nekateri pa so tudi toliko nabrali, kakor lansko leto. Sploh moramo reči, da je vinska letina v naši okolici večinom dobra. Branje se je sploh povsodi pričelo, za to potrebujemo še nekaj časa lepega vremena. Kar se cene letošnjega vina tiče, vam ne morem natanko poročati, pa mislim, da bode vedro od 4 do 6 gld. veljalo, kakor so pač različna vina, z ozirom na trte in lego vinogradov.

Z Bileka v Hercegovini 30. septem. [Izv. dop.] Daé 13. t. m. je prišlo povelje na naš bataljon, da se ima takoj pripraviti za pot. Hitro smo vso obleko, kar je bilo slabe, in obuvalo premenili. Tudi jaz sem se vesel novo opravil, kajti mislil sem, da pojdemo proti Novemu Bazaru, kar je davno moja iskrena želja bila. Istinito po noči dojde brzojav, da 14.ega gremo pa — kam? (o, prezgondnje veselje!) ne proti Novemu Bazaru, nego samo za štiri dni na lov zoper ustaše!

Stvar je bila ta. Gotovo ste uže čuli, da je v Hercegovini več domačih priseženih žandarjev ali pandurjev uteklo, morda jih je bilo 40 ali 50, in ti so se okolo Bileka in Nevesinja pod vodstvom Grigorja Vujeviča zbrali pa svoje nekdanje rokodelstvo nadaljujejo, živino kradejo in se po hribih vlačijo, kar jim je ljubše nego pošteno carski kruh jesti. Daé 7. t. m. so po noči napadli v Koritu (pet ur hoda od Bileka proti Gački) kočó, v katerej so naši žandarji in lovci od našega bataljona. Lopovi so kočó zapalili in streljali na naše, ki so iz gorečih sten bežali.

Naš poveljnik je telegrafično uredil, da so vojaki šli jeden dan od štirih strani proti jednemu mestu: naš bataljon iz Bileka, 33 bataljon iz Gačke, dva bataljona pešcev iz Mostara, a jeden bataljon iz Nevesinja. Sevéda smo bili popolnó preverjeni, da bomo lopove obkolili in zajeli, in potem mir naredili.

Caesar bi rekel: completis omnibus) sem poiskal svojo zastavo, zavzel sem rezervirano svoje mesto zraven kočijaža na prvem vozu, pa sem se odpeljal z drugimi vred nazaj proti Žavcu, ali zastava nij tako veselo vihrala po zraku, kakor prejšnji dan, ampak nekako klaverno in poklopljeno se je držala, ko da bi čutila nevoljo svojega gospodarja.

V Žavcu sem se zopet okrepil ter si privezal dušo, katera mi je uže visela na jeziku celim potem iz Mozirja do Žavca.

V Laškem trgu je Fr. Orožnova gospa, videvša moje škanđale, poslala taiste k svojemu črevljarju, kateri je obavil nad njimi, kakor juristi pravijo: „restitutio in integrum“.

Prava sreča, da sem vse to doživel, kar sem, drugače vam ne bi mogel opisati besede, ker še nijsem dozdej opisal nobene, razen te mozirske.

Kosmas Makabejec.

Res, 15. t. m. opoludne smo se na hribih pri Lukovcu sešli, od vseh strani je bila dolina lukovška zasedena, pa kaj smo našli? Nič! Hribe in doline smo preiskali, a našli nijsmo nikogar. Bilo jih je nekaj dni prej nekoliko v Lukovcu, pa so v pravem času zvedeli o naših pripravah in pobegnili preko meje v Črnogoro, mi smo se pa prazni vrnili. In tako sem spet v Bileku zdrav in vesel, samo to mi je žal, da zdaj namesto po Novem Bazaru po Bileku v novih hlačah hodim.

Lehko vam bode umevno, ako izdihnem: Bog nas pelji uže jedenkrat iz Hercegovine! Sedaj je četrto leto, da se naš bataljon vlačí, kakor deseti brat po Dalmaciji in Hercegovini. Naši vojaki uže skoro nemájo pojma, kako je vojaško življenje po mestih, kajti vedno smo le po kočah, katere kar nič podobne nijso kasarnam.

Ravno tako slabo se nam godi gledé dobrih tečnih jedil; v Dalmaciji smo vsaj ribe jedli, tukaj pa še teh nij. Zato se vedno nadajamo, da bomo kmalu rešeni in teh dežel.

Domače stvari.

— (Potrjena konfiskacija.) Tukajšnje uradne „Laib. Zeitung“ list od minolega četrta prinaša mej uradnimi stvarmi tudi „Erkenntnis“, v katerem čitamo, da smo v zaplenjenem svojem listu od 1. okt. s članom „Ljubljansko učiteljsko izobraževališče“ kalili javni mir in red in se pregrešili zoper § 300 kaz. zakona.

— (Mej plemiče povzdignil) je cesar c. kr. majorja tukajšnjega deželnih brambovcev bataljona štev. 25 g. Franca Hermannna, podelivši mu pridevek „pl. Sannwerd“.

— (V Lichtenturnovo sirotišče) je po deželnega odbora sklepu sprejetih 20 deklic, katerih imena naznanjajo poslednje „Novice“.

— (G. Franjo Kuralt,) Slovenec, tajnik hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva v Zagrebu, se je te dni vrnil iz Bosne, kamor je bil poslan, da poroča o poljedelskih razmerah.

— (Prof. vitez Miklošič) je dunajske akademiji znanosti v poslednji seji dne 8. t. m. izročil spis „O glasoslovji ciganskih narečij“, ki bode na svetlo prišel v publikacijah akademije. Mimogredé omenimo, da je dalmatinski „Nar. L.“ našega rojaka ondan „anektiral“ za trojedno kraljevino, rekoč, da je — Hrvat.

— (Občinska volitev.) Iz Šent Jurja pri Kranji se nam piše 8. t. m.: Denes popoludne ob 4. uri je bil izvoljen za župana g. Janez Čebašek, spoštovan narodnjak in posestnik iz Šenčurja; za svetovalce so izbrani: Matija Okorn iz Šenčurja, Janez Sajovic iz Velesovega (narodnjaka) in Janez Maselj. Vkljub močnemu agitiranju birokratične stranke so zmagali vendar narodnjaki.

— (Zanesljivost novinarskih reporterjev.) Dunajski listi so poročali o požaru na Blatu, da je pogorelo blizu trideset poslopij, cela vas, škoda pa da znaša 30 ali 40 tisoč goldinarjev. Slava Bogu, da res nij — škoda je itak dosta velika. Pa tu se vidi, da so vse novine zajemovale iz jednega in istega — kalnega vira.

Razne vesti.

* (Povodenj.) Iz Drohobiča se javlja 8. t. m., da je v rudnik „Novi svet“ voda prodrla. Več rudniških oddelkov se je uže

sesulo. Škoda je velikanska. Hitra pomoč mogla bi še kaj koristiti.

* (V državnega zbora) prvej seji je oči občinstva naj bolj na se obračal poslanec Skopalik, hanaški kmetisk posestnik. ki je bil po narodnej noši oblečen. Imel je belo suknjo do petá, višnjev brezokavnik pa rudeče hlače. Pri drugih poslancih je bila večinom videti črna suknja, le malokateri so bili v fraku z belo zavrtnico.

* (Poslavljeni poljski pisatelj Kraszewski) je prišel dne 8. t. m. na Dunaj, osobno zahvalit se cesarju na podeljenem mu odlikovanji.

* (Med. dr. Karel Teodor vojvoda Bavarski), brat naše cesarice, je spisal in ravnokar izdal v nemškem jezici zelo učeno medicinsko knjigo, v kateri temeljito razpravlja najtežja poglavja o človeških očeh.

* (Zaradi dolgov) se je ustrelil v Pešti dne 6. t. m. sin bivšega justičnega ministra Bela Perczel. Ko so mu pred dvema dnevoma upniki segli celò po dijétah, je odložil svoj mandat. Drug sin istega ogerskega ministra je pal pred dvema letoma v dvoboju s profesorjem Wagnerjem.

* (Hadži Loja na Dunaji.) Minolo nedeljo dopoldne so pripeljali na Dunaj znanega bosenskega rovarja Hadži Loja, katerega je zaradi hudodelstev obsodilo vojaško sodišče sarajevsko na petletno uječo. Kazen bode prebil v češki tverdnjavi Terezinu. Spremljalo ga je do Dunaja dvanajst vojakov, trdih Magjarov, jedva umejočih kakšno bosensko besedo. Iz vagona so ga morali vzdigniti, ter sta ga dva vojaka pod pazuho prijela in odvedla do zanj pripravljenega voza. Hadži Loja je silno velik človek; njegovi stražniki so mu segali jedva do ramen. Da si ima odrezano levo nogo pod kolenom, ter zdaj nosi leseno, se vendar ne opira o nikakoršnej palici. Hoja mu je zelo mučna, kajti pri vsakej stopinji se mu je v obrazi brala velika bolečina, katero trpi kora kajoč. Slike njegove, kakor so jih prodajali in prinašali v novinah, mu niso prav nič podobne. Hadži Loja nij širokopleč človek z razmršeno dolgo brado, nego mu obdaje bledolice kratko pristrizena brada. Čelo ima široko, oči žarovite, ustnice velike. Na glavi je imel bel, "fez" z belim ovojem, da je bilo pokrivalo nalično turbanu. Oblečen je bil v zelen s kožuhovino obrobjen kaftan, kateri mu je segal do členkov. Jeden dan (nedelja) mu je bil odmenjen, da si odpočije, potem so ga odposlali z Dunaja najprej v Prago. Tam ga je pričakovalo na kolodvoru mnogo ljudstva iz najrazličnejših krogov. Nekateri dame so se zrinile celo do vagona ter ga prosile, naj jim da svoj podpis. Ko je vlak uže začel naprej pomikati se, je še molil Hadži Loja svoje z modrim svinčnikom na lističe napisano ime ter prejemal srebrn denar. Na takšen način si je v kratem času prislužil malo ne 40 gld. Tudi drugod je mej potovanjem obdarovan bil. Rekel je, da si za nabrane novce kupi uro, da mu bode moči redno opravljati svoje molitve. S Prage so ga tirali v terezinsko varno zavetje, kjer bode pet let pokoril se, — da bi se tudi spokoril in poboljšal, nij verjetno.

* (Kakó si listi nabirajo naročnikov.) V Tiflisu na južnem Ruskem izhajajoči list „Mšak“ razpisuje svojim naročnikom ob začetku vsakega leta nagrad do 200 rubljev. Kdor dakle plača list, dajo mu z naročilnim listom tudi srečko, s katero lahko dobode raznih vsot. Ta način naročevanja združenega z loterijo je dotičnemu listu pridobil mnogo prijateljev.

* (Sto dnij brez hrane.) Ogerske novine pripovedujó ta zanimljivi slučaj: Ko je bilo poplavljenno mesto Szegedin spomladi letošnjega leta, je voda pripodila tudi pitnega prasca v neki hlev. Zdaj tekar so odprli ta hlev in našli v njem ubogo žival sestradano, da so se jej kosti poznale, a vendar — živo. Prasce je bil brez vsakoršne piče zaprt v hlevu celih sto dnij, ter se je hranil jedino z gnojem in sè svojo maščobo. Upajo, da ostane živ, ker mu dobro diši po dolgem postu zopetna hrana.

Umrli v Ljubljani.

8. oktobra: Apolonija Sirmik, ključalničarja hči, 4 1/2 leta, v cerkvenih ulicah št. 5, za difteritis. — Matilda Jevnikar, inženirja vdova, 45 let, na dunajske cesti št. 10, za spridenjem droba. — Albin Denjak, krojača sin, 3 1/2 l., v Florijanskih ulicah št. 9, za slabostjo.

9. oktobra: Ivana Ojevec, delavke hči, 3 1/2 leta, v konjušnih ulicah št. 1, za difteritis.

V deželnej bolnici:

7. oktobra: Marija Jevce, delavke hči, 21 dnij, za jetiko. — Marijana Snoj, gostaška, 78 let, za slabostjo.

Tujci.

9. oktobra:

Pri Slovci: Fasan iz Dunaja. — Matočič iz Inomsta. — pl. Bakovač iz Grada. — Korngut iz Dunaja. — Guschin iz Tirolskega.

Pri Italici: Pretzner, Valentinčič, dr. Luschean iz Dunaja. — Weiss iz Trsta. — Jevnikar iz Novoga mesta. — Robiček, Zapel iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Vlah iz Kostve.

Pri bavarskem dvoru: Vičević iz Reke. — Janežič iz Kamnika

Dunajska borza 10. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gld.	20
Enotni drž. dolg v srebru	69	"	50
Zlata renta	80	"	80
1860 drž. posojilo	125	"	75
Akcije narodne banke	835	"	"
Kreditne akcije	265	"	60
London	117	"	20
Srebro	—	"	"
Napol.	9	"	32
C. kr. cekini	5	"	57
Državne marke	57	"	80

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkeji ceni priporoča

„Národna tiskarna“ v Ljubljani.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzamemo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim plošnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinderuhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim plošnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fno na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. kr. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kollesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsaki osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(321—8)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.